

leta, ker vreme ni dopuščalo, in zato se je moralo polje puščati za pomladanske setve. Zimna, kolikor je bilo vsejane, ni lepo cimila in zaradi tega je ostala redka. Posebno žita (rži) so bila na močnih in ilovnatih zemljah redka, peščenoglinastih zemljah pa boljša, ker je na takih prostorih hitreje voda odtekala. Pšenica je pa bolj storila na ilovnati nekoliko peščeni zemlji, na vlažni zemlji se še je nekoliko kazala, so njo pa nalivi in plohe na tla potisnile. Kakor v žitu (rži) tako tudi v pšenici je bilo krez mero dosti dračja: grahorja, cizerla, pahalke itd. to pa zaradi tega, ker se celo spomlad zemlja ni redno posušila in je lahko dračje cimilo. Jarina se je sejala nekoliko o pravem času in ne nobeno prav izvrstno raslo, in tudi to, kakor jaro žito, ječmen, je bilo jako travnato. Koruza in krompir sta se pozno sadila pa vendar na višjih prostorih lepo kažeta. Len ni bil posebno lep. Sena se pa je toliko nakosilo, da že veliko let ne toliko. Detelja je srednja, prav lepo se pa je obnesla rožna detelja (Kozmač). Vse se je dalo skup spraviti o pravem času in tako je tudi žetva srečno dokončana in za mlatitev pripravljena. Sadja ni nobenega razun nekoliko hrušek. Cvetelo je drevje vsake vrste in sorte še precej lepo, ali večno deževanje je praševanje zabranilo in ni moglo storiti sadja. Vinogradi nam kažejo na opak od lanskega leta. Lani je bila po pešnatih vinogradih boljša trgateg, po močnih ilovnatih pa slabša, letos pa po močnih dobro kaže, po slabših pa slabše. Tržtvo se nobeno nič ne giblje, ne prodava se ne pšenica in nobeno zrnje, ne konji, ne goveda, in tudi vino ne. Vse spi in stoji pri miru in pri najslabejši ceni. Hajdine smo posejali v lepe zemlje in tudi lepo kaže. Bog nas na dalje hudega zraka varuj.

J. K.

Iz Brdec pri Dobrni. (Šola, burja, požar). Priljubljeni „Gospodar“ od novega leta vedno vsak teden obiskuje tudi naše hribe. Če mu prostor pripuščča naj blagovoljno sprejme še nekaj od nas. — Otroci iz naših hribov nimajo v bližini nikjer šole; morajo torej, ako hočejo kaj vedeti, hoditi v Vitanje ali na Dobrno. Da pa mi brez učilnice ne ostanemo, zato je začel skrbeti deželni šolski svet. Hotel je, da bi bila šola na Brdcah. Semkaj všolala bi se iz Dobrnske fare cela okolica Brdec, Parož, nekoliko Kozjaka iz fare sv. Jošta, pak nekatere hiše iz fare Vitanjske. Namenili so jo urediti tako, da bi učitelj iz Dobrne ali iz Vitanja vsak teden, izvzemši 4 zimske mesece, po 3krat hodil na Brdce poučevati. Otrok bilo bi okoli 80, računajoč vse od 6—15. leta. V ta namen prišla je dne 15. julija posebna komisija, da zasliši želje dotičnih posestnikov. Zastopniki imenovanih okolice pripoznali so sicer potrebo posebne šole pri nas; vendar so izrekli, da svoje otroke rajši pošiljajo na Dobrno, v Vitanje in k sv. Joštu, kakor pa da bi zidali in vzdrževali doma lastno šolo. S tem so se — vsaj za sedaj — razkadile

misli o šoli na Brdcah. — Dne 14. t. m. bila je komisija pri sv. Joštu. Tam so doslej v farovžu poučevali č. g. župnik, vsled lastne dobre volje. Sedaj bo osnovana redna šola. — Dne 18. t. m. po poldne okoli druge ure deževalo je pri nas, kakor da bi iz čebra izlival. Med gostim dežjem bilo je precej toče. Hvala Bogu, da smo všli zdanej nesreči. Ob istem času opazovali smo požar pri Novej cerkvi. Strela je namreč udarila v gospodarsko poslopje nekega kmeta; vnel se je ogenj ter upepelil še bližnjo hišo. Med drugim zgorelo je tudi troje prašičev. Sledeči dan bali smo se jednake nevihte; vendar so nam prizanegli pogubonosni oblaki.

France Jamnišek.

Iz Šmartna pri Slovenj-Gradcu. Narodni poštenci možaki, ki so pri nas narodno volili, so ti-le: Valentin Fišer, obč. predst. šmartinski, Filip Kristan, obč. predstojnik leški, Luka Stermčnik, Pongrac Uršej, narodnjak čvrst ko Velika kapa, na kateri prebiva, in pa Janez Plevnik. Žalibože so liberalni in nemčurski kozli drugače od vseh čislanskega poštenjaka Johana Katza p. d. „Lutra“ na svojo stran dobili. Vendar mislimo in trdno upamo, da za naprej ne bode več proti nam glasoval, če bode poprek še kedaj volilen mož. Se nekaj: Neki „Tagespoštini“ berbljasti dopisun iz Slovenj-Gradca žveče, da je zvečer pred volitvo „več klerikov“ (vidi se, da je slovenj-graški klepetuljasti pisac še najbrž pred kratkim na šolskih klopeh hlače trgal) g. Katzu žugalo, če ne bode narodno volil, da bodo na to delali, da nikdo ne bode več k njemu zahajal. To je nemčurska liberalna judovska laž! Nam ni znano, kar nas je šmartinskih kmetov, da bi v naši fari kdo ljudi proti Katzu hujskal, najmanj pa kakov „klerik“, ker nobenega nimamo. Vsak Šmarčan je toliko pameten, da sam najbolje vé, kam mu je hoditi v krčmo, in nobeden ne bode šel vprašat slovenjgraškega „špelunkerja“ (slovensko: bezničarja), kje je dobra vinska kapljica in „masten špeh“. Sicer pa smo silno radovedni, kaj imajo slovenjgraški bezničarji pri naših volitvah za opraviti? Čemu se skrbijo za kmečke coklje tako „fajni učeni bezničarji“, — tisti špelunkerji, — ki, kakor je govorica, „špeh fruštukajo“, kakor ogerski cigani? Mi smo mi, in nemčurska druhal, — smeti — pustite nas celó pri miru! Od vas „špelunkarjev“ še se nismo nikdar kaj prida učili!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Bukovina, deželica ob ruskeji meji in domovina mnogih židov, je pribeljalšče ministrom in znanemu Offenheimu. Ministra Stremajer in Horst pa Offenheim bili so od volilcev povsod zvrženi. Bukovinci so vse 3 pobrali in v državni zbor izvolili. Iz tega sklepajo, da bo tudi minister Stremajer še dalje ministroval. Zoper to se bodo slovenski pa tudi konservativni nemški poslanci branili na vso moč. Ako hoče

grof Taaffe naših glasov, mora pred vsem Stremajerja odpraviti. Mnogoletna skušnja nam kaže, da Slovani do narodne enakopravnosti, sv. Cerkva pa do spodobne samostojnosti v Avstriji ne pride, dokler bo ta štajerski liberallec sedel na ministerskem stolu. Državni zbor snide se sred septembra. Do tiste dobe ostane vse pri starem, razun, da se utegne marš v Novipazar uresničiti; 5000 mož je v ta namen odločenih. Če le ne bo zopet premalo! Dunajski listi vsaj tako poročajo. Železnica od Zenice v Sarajevo se pa baje ne bo nadaljevala, vsaj po sedanjem načinu ne, ker bo treba novega dela; tako slaba je železnica iz Broda do Zenice. Draga pa je bila! V Humu v Bosni je poknila vstaja; žandarji so ustrelili 1 vstaša in več takih nemirnežev ranili. — Poljaki hočejo v Lvovu izvoliti dr. Smolko, starega narodnjaka, za poslanca, ki bi utegnil postati predsednik državnemu zboru, ako Čehi ustopijo in se s Poljaki porazumijo. Ministri pripravljajo vendar novo odedruško postavo. Na Tirolskem so srenje uže tako obložene, da ima ena 1035% srenjske doklade. To je strašno! Za briksenskega knezoškofa v Tirolskem bo imenovan baje dr. Gruša, sedaj vojaški škof na Dunaju. Na Ogerskem so zopet grofu Zichiju očitali grozne umazanosti, kojih se je kriv storil, ker je kot državni tajnik za mastno plačilo oddajal ljudem zaslužke na škodo državnej blagajnici. To je nov dokaz, kako je liberalcem zmagaja pri volitvah in gospodstvo v državi le krava, katero molzejo na škodo davkeplačilecem. Omenjeni grof je baje na tisoče podmitnine v žep vtaknil, podjetniki se bogatili med tem ko se dača povsod neusmiljeno iztirjava. Hrvatski sabor obravnava sedaj deželni proračun. V Brodu bila je strahovita toča. Svitli cesar so ukazali 30.000 novih pušek magacinare narediti in najprej med lovce razdeliti.

Vnanje države. Srbski in bolgarski knez sklepljeta kupčijsko pa tudi vojaško zavezo. To je velevažno, ker obedve novi državi zamorete skup blizu 260.000 vojakov na noge postaviti. Bolgarski knez je imenoval prve bolgarske ministre. Predsednik je Barmov, minister vnanjih zadev pa Balabanov. V Razgradu so se mohamedani vzdignili pa od bolgarske žandarmarije bili takoj ukročeni. Ruski general Lazarjev je pri maršu v Merw zadel na divje Turkmene, ter na svoje začudenje našel, da so ti divjaki orožani z najnovejšimi angleškimi puškami, kojih so preko Afganistana iz Indije dobili. Ruse je to iz nova razdražilo zoper Angleže. Rumuni nečejo Judom pripoznati domovinske pravice, ker se bojijo, da nebi peti del zemlje prešel v židovske roke. Prav imajo! Nemški cesar Viljelm je zopet avstrijski gost, prišel je v Gasteinske toplice. Doma pa še ni konec preganjanju katoličanov. Izvrstni škof Paderbornski slavni K. Martin je umrl v prognanstvu. Med tem se pa socijalisti vkljub najhujšim postavam vidno krepijo. V Breslavi bil je

za poslanca izvoljen socijalist Hasenklever. Dobil je 7879 glasov. Belgijski freimavreri so nekega pijanca najeli, da je pisma po ulicah na stene pribijal, v katerih se je kralju z usmrtenjem žugalo, ker je freimavrersko šolsko postavo podpisal. Se vé so lumpa hitro pred sodnijo imeli, kder se je zlegal, da so ga jezuiti k veleizdajskemu zločinu naščuvali. Sedaj plane policija nad jezuite, jih vklene in hiše preišče. Zapstoj. Jezuiti so popolnem nedolžni. Liberalci se sedaj sami jezijo, da so freimavreri po takej neumnej poti namislili jezuite pregnati! Francozi tuhtajo sedaj, kako bi iz Algerije v Afriki skoz veliko Saharsko puštinjo 2000 kilometrov dolgo železnico poteguli do Senegalskega ob Atlantiškem morju. — Groznica zlatca se je prikazala v Severnej Ameriki; iz mesta Memfis vse beži. Iz Kitajskega pa se slišijo zopet strahovite novice o tamošnji lakoti in pomoru. Pogosto se je uže zgodilo, da izstradanci ljudi ubijajo in žró. Cele vesi in mesta so izumrla!

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XXV. Blažuj je bil svoje dni čestito krščansko selo, ki je imelo lastne škofe s prelepo cerkvo, posvečeno sv. Blažu. Ko se je povzdiglo Sarajevo, padlo je to lepo mestice pri izvirku hladne Bosne. Razvaline grada „Varhbosna“ in nekdanje krščanske cerkve še spominjajo potnika za kristijana veselih časov. Sedaj imajo večjidel le turški plemenitaši tukaj svoja poletna bivališča, kamor hodijo „na teferič“, t. j. letne veselice. V pondeljek 26. avg. priplavalo je izza Sarajevskih gričev ljubo solnce v vsej svojej bliščobi, da smo se ga razveselili, kakor bi ga ne bili še nikoli videli. Proč je bila prejšnja klavernost, proč iz spomina prestane nadloge, obrazi pa vedri in jasni. Bili smo na koncu svojega potovanja. Odpiralo se nam je že krasno Sarajevsko polje. Ko se skrbno očedimo, zavijemo jo po prijetnej dolini, ki je kake 4 ure dolga in 3 ure široka. Na zahodni strani jo mejaši lesoviti Iguman (3800'), v kterega podnožju izvira Bosna, ki sprejema od Sarajeva gor tri rečice: Zujevino, Željeznico in Miljacko. Severno stran krožite dve panogi visokih gor, kterih vrbe imenuje Bošnjak: Kobila glava. Od izhoda proti zahodu deli ponosni Trebević dolino v dve plati: v Željezničin dô in Miljackin dô. Izmed hiš nasejanih po solnčnih brdih in sočnatih vrtilih, so nam nektere prav dopadale, ker so se nam v živih pisanih barvah nasproti smejale. Mimo sel: Vrela, Bosne, Ilidže, Surakine, preko dveh večjih lesenih mostov in dveh manjših pripeljali smo se do prvih straž velikega tabora pred Sarajevom. Kako daleč je neslo oko, bil je